

El Solà Subirà

Collsuspina

Ubicació

Comarca: Moianès
Lloc/Adreça: El Solà Subirà
Emplaçament Al nord del terme, per un camí veïnal de terra de Sant Cugat de Gavadons a Muntanyola.

Coordenades:

Latitud: 41.84832
Longitud: 2.17914
UTM Est (X): 431857
UTM Nord (Y): 4633261

Classificació

Número de fitxa 08070 - 56
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Edifici
Estil / època: Medieval Romànic Gòtic Modern Contemporani
Estat de conservació Dolent
Notes de conservació: En estar sense ús la casa està en mal estat i s'està esfondrant
Protecció Legal
Tipus de protecció: BCIL
Observacions protecció: NNSS, 30/3/2006. PEU Cat. Masies, 27/5/2013.
Accés Difícil
Ús actual: Sense ús
Titularitat Privada
Titular: 001302800DG33C
Autoria de la fitxa María del Agua Cortés Elía, OPC Diputació de Barcelona
Data de registre de la fitxa: ds., 09/11/2013 - 01:00
Autoria de la darrera revisió: María del Agua Cortés Elía, OPC
Data de la darrera revisió: dc., 10/12/2025 - 14:33

Descripció

La masia es troba sobre un turó elevat, propera al camí de Sant Cugat de Gavadons cap a Fontanelles. És una casa de planta rectangular, amb un cos afegit a la banda nord-est i orientada a sud-est, el cos principal té planta baixa i planta pis, amb teulada a doble vessant amb carener perpendicular a la façana principal que s'obre a sud-oest. Tota l'obra és de pedra, amb cantoneres de pedra ben escairades. La façana principal és simètrica i presenta elements molt singulars, com el portal adovellat i algunes finestres. El portal és al centre de la façana i està flanquejat per dues espitlleres, al primer pis hi ha tres finestres, la de l'esquerra és d'estil gòtic, amb arc rebaixat decorat amb motius escultòrics fisionats que configuren cinc arcuacions amb una cara esculpida a cada extrem i que descansa sobre dues semicolumnes que tenen els capitells respectius tallats en forma de cara, la esquerra d'home i la dreta de dona, i ampit de pedra motllurada. La finestra de la dreta és d'estil romànic, amb llinda tallada fent dos arcs de mig punt a la part inferior, i li manca el mainell central. Al segon pis hi ha només una finestra al mig. A l'esquerra del conjunt es veu clarament una ampliació que va suposar l'increment de la superfície de la casa en una crugia més, essent una ampliació tardana, possiblement cap als segles XVIII-XIX. Aquest cos, a la façana de ponent, ocupa tota l'amplada de la casa de manera que fa un cos compacte, presenta dos arcs de mig punt i un portal d'arc rebaixat a la planta baixa, i un assecador obert a la part central del pis. Conserva part de l'arrebossat en calç, tot i que es troba en mal estat; i l'obra del primer pis que és de maó. Al costat de llevant hi ha un altre cos afegit, endarrerit respecte a la façana, i format per antigues corts i pallissa, amb dos arcs de mig punt a la planta baixa que suporten un assecador obert al primer pis; tot ell cobert amb teulada a un vessant. L'interior presenta la divisió en tres crugies, amb un arc de mig punt que suporta el pis del cos central. A prop de la casa hi ha un cobert de planta baixa i pis.

Història

El Solà és una de les cases més antigues del terme, tot i que no es conserva gaire documentació que la esmenti. La seva estructura deixa veure una casa forta que es va convertir en masia, així com el seu topònim, que fa referència a un solà, una casa fortificada. La primera referència històrica la tenim a partir dels segles XII-XIII, quan el mas és esmentat a diferent documentació que es conserva del mas de l'Espina, junt a d'altres masos de la zona, alguns desapareguts. La casa estava dins el terme del castell de Tona i en la zona de l'església de Sant Cugat de Gavadons, sufragània de Sant Andreu de Tona. Surt al fogatge de 1553 de Sant Cugat Collsasima (Iglésias, 1979) i al 1708 apareix al cens d'Aparici (Iglésias, 1959). El 1775 està documentat un plet per discutir sobre quins eren els delmes del mas Solà de Sant Cugat de Gavadons (Pladevall, 1990) (Arxiu Episcopal de Vic). La casa passà a formar part del nou municipi de Collsuspina, junt amb d'altres masies de la zona, amb la definitiva organització del municipi a l'any 1841.

Bibliografia

Iglésias, J. (1979). El fogatge de 1553. Fundació Salvador Vives i Casajuana. Volum I. Barcelona. Iglésias, J. (1974). Estadístiques de població de Catalunya el primer vicenni del segle XVIII. 3 vols. Fundació Vives i Casajuana. Barcelona. Pladevall, A. (1990). Tona, mil cent anys d'història. Eumo editorial i Ajuntament de Tona.

